

Lapset ja nuoret

28.5.2026

Dnro 2882-2026
(00 01 02)

Aino Rönkä

Vastaus valtuutettu Aino Röngän ym. aloitteeseen ”Nuorille kesätöitä lukevina esikuvina lapsille”

Palvelualuejohtaja Vesa Kulmala, kirjastopalvelujohtaja Rebekka Pilppula ja nuorisopalvelujohtaja Annina Lehtiö-Vainio:

Valtuutetut Aino Rönkä, Aliisa Wahlsten ym. ovat 23.3.2026 tehneet aloitteen ”Nuorille kesätöitä lukevina esikuvina lapsille”. Aloitteessa esitetään, että Turun kaupunki valmistelee Ruotsissa kesäajan lukutaidon ylläpitämiseksi kehitetyn Läsa äger -mallin käyttöönottoa, valmistellaan kesätyöhakuihin tehtävä, jossa nuoret voivat toimia lukutaitoa edistävässä roolissa, sekä tarkastellaan mallin laajentamista myös syys- ja talvilomille.

Turun kaupungin lasten ja nuorten palvelukokonaisuuteen sijoittuva nuorisotyön palvelualue organisoii alle 18-vuotiaiden nuorten kesätyöt Turun kaupungilla. Palvelualueella on varattu määrärahaa alaikäisten nuorten kesätöihin siten, että nuoret tekevät töitä kaupungin eri palvelualueilla, eri toimipisteissä, alaikäisille nuorille sopivissa tehtävissä. Palvelualueilta on tiedusteltu nuorille sopivia töitä. Turun kaupungin nuorisotyön palvelualueen työntekijät ovat haastatelleet kaikki kesätyöpaikkaa hakeneet nuoret, joita tänä vuonna oli noin 700. Tänä vuonna Turun kaupungille palkataan yhteensä 143 nuorta kuukauden mittaisiin työsuhteisiin. Näistä 51 nuorta työllistetään päiväkoteihin ja 15 kirjastoihin.

Aloitteessa esitetty toiminta on jo nykyisellään mahdollista ja käytännössä toteutuvaa. Varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutetaan päivittäin lukemista ja muuta kielellistä vuorovaikutusta vahvistavaa toimintaa osana pedagogista arkea. Nuorisopalveluiden kautta päiväkodeissa työskentelee kesäaikaan nuoria kesätyöntekijöitä, joiden työtehtäviin voi sisältyä lapsille lukeminen ja muu kieltä rikastava toiminta. Nämä käytännöt voidaan toteuttaa joustavasti nykyisissä rakenteissa, eikä niiden toteuttaminen edellytä erillisiä uusia päätöksiä. Myös kirjastoissa työskentelevät nuoret voivat toimia lukemisen esikuvina.

Läsa äger on Ruotsissa vuonna 2018 Botkyrkan kunnassa kehitetty malli, jonka tavoitteena on ehkäistä lasten lukutaidon heikkenemistä koulujen lomauaikoina. Mallissa nuoria kesätyöntekijöitä palkataan lukeviksi esikuviksi: he lukevat ääneen lapsille päiväkodeissa ja iltapäivätoiminnassa sekä innostavat lukemaan. Nuoret saavat perehdytyksen ohjattuun lukemiseen ja lasten kanssa toimimiseen, ja toimintaa arvioidaan palautteen avulla. Ruotsissa saadut kokemukset ovat myönteisiä: lukutaito on säilynyt tai vahvistunut, erityisesti heikoimmassa asemassa olevilla lapsilla.

Varhaiskasvatuksessa painotetaan vahvasti kielitietoista toimintakulttuuria sekä lasten kielen kehityksen ja monilukutaidon tukemista osana päivittäistä toimintaa. Lukeminen, tarinankerronta ja monipuolinen kielenkäyttö ovat kes-

Lapset ja nuoret

28.5.2026

Dnro 2882-2026
(00 01 02)

keinen osa varhaiskasvatuksen arkea, ja henkilöstö toimii lapsille kielellisinä malleina rohkaisten heitä käyttämään kieltä monipuolisesti. Nämä periaatteet on kirjattu myös valtakunnallisiin Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (VASU 2022), joissa korostetaan monilukutaidon kehittymisen tukemista ja kielitietoista varhaiskasvatusta varhaiskasvatuksen keskeisinä lähtökohtina. Lukutaidon edistäminen on lasten ja nuorten palvelukokonaisuuden aluetyössä palvelualueiden yhteinen painopiste.

Mallin mahdollinen laajentaminen syys- ja talvilomille edellyttää erillistä tarkastelua. Nuorten oma lepoaika ja mahdollisuus palautua koulutyötä varten on tärkeää huomioida, eikä lomia lähtökohtaisesti tule käyttää työskentelyyn. Mikäli vastaavaa toimintaa tarkastellaan lyhyempien lomien yhteydessä, sen tulee perustua vapaaehtoisuuteen ja soveltua nuorten jaksamiseen sekä nuorisotyön ja varhaiskasvatuksen olemassa oleviin käytäntöihin.

Aloitteessa esitetyn toiminnan voidaan siten katsoa toteutuvan olemassa olevien linjausten puitteissa. Poikkeavia lisätoimenpiteitä tai uusia ohjeistuksia ei tarvita.

Anu Parantainen
lasten ja nuorten palveluiden johtaja